

INHOUD

Inleiding	9
Hoofdstuk 1 Van gastarbeid tot superdiversiteit	15
Een korte geschiedenis van de migratie in België	17
Actief op zoek naar gastarbeiders	19
De crisis in de jaren 1970 en de illusie van een migratiestop	21
De jaren 1990: asielaanvragen en uitbreiding EU	22
Migratie in de 21ste eeuw	23
Hoe we een migratieland werden	25
Hoofdstuk 2 De superdiversiteit van de 21ste eeuw	29
De transitie naar superdiversiteit	31
Groeiende diversiteit en majority-minority-cities	33
Diversiteit in de diversiteit	35
Superdiversiteit als proces van normalisering en differentiatie	40
Een concept in volle ontwikkeling	43
Kritische stemmen	45
Superdiversiteit als een nieuwe manier van kijken	48
Hoofdstuk 3 De werkelijkheid verandert sneller dan onze taal	51
Taal kleurt ons denken	53
Oude woorden voor nieuwe realiteiten	54
Wie noemen we migrant?	55
Hoelang blijf je vreemdeling?	56
Van gastarbeider tot intra-EU-mobiliteit	57

De voorbijgestreefde tweedeling autochtoon en allochtoon	57
De ene vluchteling is de andere niet	59
Zonder papieren of illegaal?	60
Van ras tot witte privileges	60
Nieuwe woorden voor nieuwe werkelijkheden	62
Hoofdstuk 4 Migratie van hoog tot laag	65
Groeiende gekleurde armoede	67
Stedelijke armoede	69
Superdiversiteit in de hulpverlening	71
Gekleurde armoede durven benoemen	72
Een groeiende middenklasse	75
Naar een dynamische kijk	79
Steden als emancipatiemachines	81
Hoofdstuk 5 De nood aan een kosmopolitische blik	85
Oude manieren van kijken naar een nieuwe realiteit	88
Vorbij het methodologisch nationalisme	89
Beck's kosmopolitische blik	90
Van een of/of-denken naar een én/én-logica	91
Transnationaliteit en ambivalentie	93
Naar een tweede moderniteit	95
Onze steden worden kosmopolitisch	96
Kinderen kleuren onze steden	99
Kosmopolitische apartheid?	101
Hoofdstuk 6 Transnationale levens en gezinnen	103
Leven over grenzen	105
Transnationale netwerken en werelden	107
Tegelijk en ook	109
Vele soorten transnationaliteit	109

Vormen van transnationaliteit	110
Transnationale ruimtes	113
Transmigratie of meervoudige migratie	114
Transnationale relaties en gezinnen	117
Relatie en migratie	119
Moederliefde op afstand?	123
Naar een veelvoud van familiemodellen?	125
Uitdagingen voor een gezinsbeleid	127
Hoofdstuk 7 De verborgen stad	131
De wettelijke versus de werkelijke stad	133
Het belang van regularisatiecampagnes	135
Mensen zonder papieren in Antwerpen	137
Zonder papieren, maar met werk?	140
Zichtbaar verborgen	141
Wijken van aankomst	143
Hoofdstuk 8 Ze moeten zich maar integreren...	147
Wat bedoelen we nu juist?	149
Integratie: een vlag met vele ladingen	153
Integratie als een gecontesteerd concept	156
Sluit integratie juist uit?	157
Wordt integratiebeleid irrelevant?	159
Kan integratie over grenzen heen?	162
Sociale cohesie in superdiversiteit	163
Integratie in tijden van meertaligheid	165
Van integratie naar emancipatie en participatie	171
Hoofdstuk 9 Multiculturaliteit 2.0	177
Het multiculturele drama?	180
De argumenten van het nieuwe realisme	183

Welk multiculturalisme is dan failliet?	185
Multiculturalisme en mensenrechten	187
Multiculturalisme 2.0	189
Zoeken naar gedeeld burgerschap	194
Hoofdstuk 10 Dansen rond cultuur	197
Tussen herverdeling en erkenning	200
Tussen structuur en cultuur	204
Oprukkende culturalisering	206
Geen cultuur maar structuur?	207
Dansen rond cultuur..	210
Krachtgericht omgaan met cultuur	212
Structuur én cultuur	214
Actief pluralisme als grondhouding	216
Hoofdstuk 11 Hoe omgaan met superdiversiteit?	219
De paradox van superdiversiteit	222
Leven op een scharniermoment	224
Van verdeeldheid en polarisatie	225
Naar hoop en verbondenheid	227
Coda	231
Noten	237
Literatuur	253